

WZD ANALYSE 2024

WonenPlus⁺

Zorgt.

WZD maatregelen

Op 1 januari 2020 is de Wet zorg en dwang (Wzd) in werking getreden. De Wzd geldt voor alle cliënten met een psychogeriatrische en/of verstandelijke beperking op elke plek waar zij zorg van professionals ontvangen. De wet regelt de voorbereiding, besluitvorming, uitvoering en beëindiging van onvrijwillige zorg, alsmede de rechtspositie van de cliënt. De wet stelt de cliënt en zijn zorgbehoefte voorop.

In deze analyse leest u de geregistreerde onvrijwillige zorg over het volledige kalenderjaar 2024. De analyse is tot stand gekomen met data uit het ECD, aangevuld met professionele bevindingen van onder andere gedragskundige. Gezien de kleine hoeveelheid unieke cliënten is ervoor gekozen deze analyse op organisatieniveau te maken. Aandachtspunten zijn zowel op organisatie-, beleids- en locatieniveau geformuleerd.

11

unieke cliënten met WZD
maatregel in 2024

22

WZD maatregelen in 2024

De Wzd

De Wzd hanteert de volgende definitie voor onvrijwillige zorg: Onvrijwillige zorg is zorg waarmee de cliënt of zijn wettelijk vertegenwoordiger niet instemt en zorg waarmee de vertegenwoordiger heeft ingestemd maar waartegen de cliënt zich verzet, maar die toch noodzakelijk is om 'ernstig nadeel' te voorkomen. Met onvrijwillige zorg beperken we het leven van de cliënt om hem te beschermen.

Uitgangspunt is te allen tijde dat onvrijwillige zorg een ultimatum remedium is; alleen wanneer sprake is van ernstig nadeel en er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid meer zijn om dit nadeel te voorkomen, kan onvrijwillige zorg worden overwogen.

In de tabellen hieronder is te zien hoeveel cliënten er in zorg waren in 2023 en 2024, hoeveel cliënten Wzd maatregel hadden en hoeveel maatregelen er in totaal zijn geregistreerd.

	Aantal cliënten in zorg	Aantal unieke cliënten met Wzd maatregel	Aantal Wzd maatregelen
2023	231	12	35
2024	227	11	22

Tabel: aantallen Wzd maatregelen in 2023 en 2024

Geregistreeerde onvrijwillige zorg

WZD Categorie	WZD maatregel	2023 unieke cliënten	2023 aantal maatregelen	2024 Unieke cliënten	2024 Aantal maatregelen
1. toedienen van vocht, voeding en medicatie, medische handelingen en therapeutische maatregelen;	Toedienen medicatie	3	5	4	4
	Medische handelingen en therapeutische maatregelen			1	1
2. beperken van de bewegingsvrijheid;	Overig	7	9	2	2
3. insluiten;	In eigen verblijfsruimte	1	4	2	3
4. Uitoefenen van toezicht op betrokkene		1	1		
6. Onderzoek van de woon- of verblijfsruimte op gedrag beïnvloedende middelen of gevaarlijke voorwerpen		1	1	1	1
7. controleren op de aanwezigheid van gedrag beïnvloedende middelen;		1	1	3	3
8. beperken van de vrijheid om het eigen leven in te richten;	Communicatie middelen	1	2	1	1
	Overig	5	12	5	7
Totaal		20	35	19	22

Tabel: overzicht aantal unieke cliënten en aantal WZD maatregelen per categorie in 2023 en 2024

NB: Het aantal unieke cliënten komt niet overeen met het aantal genoemd op vorige pagina omdat cliënten soms maatregelen hebben uit diverse categorieën.

Aantal cliënten

In 2024 is het aantal cliënten die een Wzd maatregel heeft nagenoeg gelijk gebleven in vergelijking met 2023. De helft van het aantal gaat om dezelfde cliënten als in 2023. Daarnaast zijn een aantal cliënten met een Wzd weggegaan en ook weer een aantal bijgekomen.

Aantal maatregelen

Het aantal unieke cliënten met een Wzd maatregel is ongeveer gelijk gebleven, maar het aantal maatregelen dat is ingezet is afgenomen. Als een cliënt bij ons in zorg komt die Wzd maatregelen heeft vanuit de vorige organisatie nemen we deze in eerste instantie over om zo veel mogelijk duidelijkheid voor de cliënt te verschaffen. Deze cliënten worden dan maandelijks geëvalueerd en waar mogelijk afgebouwd in maatregelen. Daarin is autonomie van de cliënt altijd uitgangspunt en worden risico's continue afgewogen op ernstig nadeel.

Categorieën onvrijwillige zorg

Het tabel op de vorige pagina laat zien dat in 2023 de categorieën 1 t/m 3 en categorie 8 het vaakst geregistreerd werden voor onvrijwillige zorg. Categorie 5 en 9 werd niet geregistreerd. In 2024 zien we ongeveer hetzelfde gebeuren. Gelet op de doelgroep ligt dit in de lijn van de verwachtingen. Insluiten werd vaker toegepast, maar we zien een grote afname in de maatregel rond het beperken van bewegingsvrijheid.

De meest toegepaste vorm van onvrijwillige zorg betreft het beperken van vrijheid om eigen leven in te richten. In deze categorie scoort “overig” het hoogst. Het gaat hier over allerlei levensgebieden, maar de meeste hebben te maken met geld, voeding en rookwaar. In de categorie insluiten zien we 2 cliënten die hier mee te maken hebben. Dit gebeurt voor één cliënt met korte momenten overdag (tijdens eten) en voor de nacht en voor één gedurende de dag en nacht in eigen studio en omheinde tuin.

Cliëntvertrouwenspersoon WZD

De cliëntvertrouwenspersoon WZD heeft dit jaar 9 locatie bezoeken gedaan in vergelijk met 27 in 2023. Dit jaar hebben 8 cliënten contact opgenomen met de WZD vertrouwenspersoon over 8 kwesties. 1 ging over informatie inwinning en 7 hadden te maken met onvrede. In 2023 waren er 10 cliënten die contact hadden opgenomen over 14 kwesties.

De CVP WZD heeft contact met gedragskundige, begeleiders en teamleiders gehad en er is naar aanleiding van het jaarverslag overleg geweest met de Staffunctionaris Kwaliteit en Beleid en Bestuurssecretaris.

Analyse en aandachtspunten

Onvrijwillige zorg voorkomen

Zoals beschreven is het toepassen van onvrijwillige zorg de laatste keuze. Er zal altijd eerst uitvoerig bekeken worden wat er in vrijwilligheid kan gebeuren. Maar ook op het moment dat een Wzd maatregel is toegekend wordt er telkens kritisch gekeken naar wat afgebouwd kan worden of welke alternatieven er zijn en waar de cliënt zelf nog regie over kan hebben binnen de maatregel.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Inzetten van hulpmiddelen zoals: time timer, deurklikker, luister en spreek verbinding, bewegingssensoren;
- Cliënt keuze mogelijkheden geven in plek en aanwezige personen bij toedienen medicatie.

Verder zien we dat de visie van WonenPlus ervoor zorgt dat we relatief weinig Wzd maatregelen hoeven in te zetten. Onze medewerkers kijken op elk gebied samen met de cliënt naar wat mogelijk is vanuit wens van de cliënt. Omdat er vrijwel altijd gewerkt wordt vanuit de autonomie en regie van de cliënt is er veel sprake van vrijwilligheid en wordt de visie en uitgangspunt van de Wzd wet volledig doorleeft. Dat gezegd hebbende dient de kennis van de Wzd wetgeving en het stappenplan bij de begeleiders nog ontwikkeld te worden.

In het beleid hebben we de inzet van de externe deskundige beter beschreven. Ook hebben we de samenwerking met de VG arts van Pergamijn verstevigd en geformaliseerd. Ook zijn er structureel maandelijks evaluaties met Wzd functionaris.

Aandachtspunten voor 2025:

- Kennis vergroten van de Wzd op diverse locaties bij zowel begeleiders als teamleiders.
- Wzd scholing voorzien die beter past bij de leerstijl van onze medewerkers.
- Onderzoeken wat er mogelijk is op gebied van domotica, alarmen, geen fysiek gesloten deuren en uitluistersystemen.
- Het onderzoeken of we een aantal begeleiders kunnen opleiden tot Wzd “aandachtsfunctionaris/specialist”.
- Het beleid uitbreiden op het gebied van ambulante zorg en inzetten van Wzd maatregelen.
- Aandacht voor hoe te handelen in een noodsituatie. Beschrijven in beleid wanneer een noodmaatregel ingezet kan worden en welke stappen doorlopen moeten worden en begeleiders en teamleiders hierin meenemen.

Reactie CR

De cliëntenraad heeft de analyse ontvangen om deze te lezen. Op een later moment heeft de cliëntenraad en de Staffunctionaris Kwaliteit en Beleid de analyse samen besproken, zijn er vragen vanuit de cliëntenraad beantwoord en is informatie uit de analyse verduidelijkt. Gezien het vakjargon en de afkortingen in de analyse is dit door de cliëntenraad als heel prettig ervaren.

De cliëntenraad herkent de werkwijze van WonenPlus zoals beschreven in de analyse, deze loopt in lijn met de visie: de cliënt zo veel mogelijk als autonoom mens behandelen die de regie heeft om zijn eigen leven in te richten.

Net als vorig jaar zijn de maatregelen weer gedaald, terwijl op de triple plus locatie Brunssum een uitbreiding heeft plaatsgevonden. De cliëntenraad vindt het mooi om te zien dat de maatregelen blijven afnemen.

De cliëntenraad geeft aan dat WonenPlus rondom de Wzd door moet gaan zoals dat nu gebeurt: gesprekken voeren over wat er in de vrijwilligheid kan plaatsvinden, kijken naar alternatieven, werken vanuit de regie van de cliënt en de durf om af te bouwen. De cliëntenraad ondersteunt de werkwijze om Wzd maatregelen die cliënten hebben vanuit een vorige zorgorganisatie over te nemen en dan goed te blijven kijken naar wat de cliënt wil en nodig heeft. Het is positief dat sommige maatregelen dan al snel afgebouwd kunnen worden.

De cliëntenraad heeft gemerkt dat de Wzd vertrouwenspersoon minder op locaties is geweest en vraagt zich af of dit heeft geresulteerd in minder meldingen of dat er ook minder kwesties waren.

Gezien er niet veel individuele cliënten een Wzd maatregel hebben staat de cliëntenraad positief tegenover het onderzoeken van Wzd- aandachtfunctionarissen in de organisatie.

De cliëntenraad bedankt de organisatie voor de analyse en het gesprek erover.